

Nr 8

Utlåtande i anledning av väckta motioner om statsanslag till Jägarnas riksförbund.

I två inom riksdagen väckta, till jordbruksutskottet hänvisade likalydande motioner, nämligen I: 235 av herr *Karlsson, Helge, m. fl.* och II: 308 av herr *Wikner m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att ett årligt anslag ur jaktvårdsfonden tillerkännes Jägarnas riksförbund, att storleken av anslaget för budgetåret 1966/67 fixeras till 150 000 kr., samt att riksdagen hemställer att hos Jägarnas riksförbund få tillsätta en styrelseledamot för insyn i förbundets verksamhet.

Beträffande det närmare innehållet i motionerna får utskottet hänvisa till motionen II: 308.

Över motionerna har utskottet låtit inhämta yttranden från domänstyrelsen, Svenska jägareförbundet och Jägarnas riksförbund.

Domänstyrelsen avstyrker bifall till motionerna. Härvid erinrar styrelsen om att frågan om Jägarnas riksförbunds ställning inom jaktvården i riket tidigare har berörts vid flera tillfällen. Styrelsen har i sådant sammanhang många gånger uttalat, att ledningen av jaktvårdsarbetet inom riket ej bör splittras på flera organisationer och att därför de medel, som för jaktvård och hithörande ändamål kan anvisas ur jaktvårdsfonden, ej bör delas på flera händer, varigenom ledningen skulle bli oenhetlig och administrationskostnaderna större. Mot bakgrunden av den inställning statsmakterna intagit i fråga om ledningen och organisationen av jaktvårdsarbetet inom riket anser styrelsen, att statsbidrag ej bör utgå till organisation vid sidan av Svenska jägareförbundet, som fått förtroendet att svara för ledningen av jaktvården i landet.

I övrigt anför styrelsen följande.

I motionerna lämnad uppgift att i Sverige finns två större jägareorganisationer, Svenska jägareförbundet med ca 75 000 medlemmar och Jägarnas riksförbund med ca 9 000 medlemmar, synes i viss mån vara vilseledande. Svenska jägareförbundet har nämligen, utöver i motionerna angivet medlemsantal, som avser endast direkt anslutna, ännu fler medlemmar, som är indirekt anslutna genom lokala jaktvårdsföreningar och jaktvårdsområden. Jägareförbundets medlemsantal, inberäknat såväl direkt som indirekt anslutna, uppgår enligt uppgift från förbundet den 1 juli 1965 till ca 160 000. Att i samband med Svenska jägareförbundet nämna Jägarnas riksförbund som en stor organisation finner styrelsen ej alldeles korrekt.

Vad i motionerna anförts att Jägarnas riksförbund »torde vara före-

gångare inom jaktskyttet» synes icke vara grundat på kännedom om de verkliga förhållandena. Riksförbundets verksamhet i detta avseende är ej särskilt omfattande och kan ju icke ha bedrivits längre än sedan tiden för förbundets tillkomst, alltså i högst 27 år. Svenska jägareförbundet däremot, som i detta avseende och även i fråga om jaktvården bedriver den dominerande verksamheten i riket, har alltsedan det bildades år 1830 eller i 135 års tid ägnat sig åt bl. a. höjande av skjutskickligheten bland jägarna. Någon föregångare inom jaktskyttet kan därför Jägarnas riksförbund icke sägas vara.

Svenska jägareförbundet avstyrker, att ytterligare organisationer på jaktens och viltvårdens område tilldelas årsbidrag ur jaktvårdsfonden och avstyrker sålunda bifall till förevarande motioner. Till motivering härför anför förbundet sammanfattningsvis, att det ur jakt- och viltvårdens synvinkel är angeläget med en koncentration av det statliga stödet samt att förbundet är effektivt organiserat i samtliga län och står öppet för alla jakt- och viltvårdsintresserade, såväl genom personlig direktanslutning över länsjaktvårdsföreningarna som genom anslutning av lokala jaktvårdssammanslutningar, likaledes över länsföreningarna.

Vid utvecklandet av de närmare skälen för förbundets ställningstagande erinrar detta till en början om att det av statsmakterna betrots med ledningen av jaktvårdsarbetet i riket.

Detta skedde ursprungligen som ett försök genom beslut av 1938 års riksdag och blev med stöd av de under försökstiden vunna erfarenheterna slutligt bekräftat genom beslut av 1951 års riksdag. Som en följd av 1938 års auktorisering av Svenska jägareförbundet utsåg Kungl. Maj:t ett ombud hos förbundet med uppgift att kontrollera användningen av jaktvårdsmedlen. I Kungl. Maj:ts prop. nr 189 till 1951 års riksdag anförde departementschefen, såvitt nu är i fråga, följande.

»I likhet med utredningen anser jag önskvärt att det allmänna erhåller större inflytande över ledningen av jaktvårdsarbetet. Detta önskemål synes mig emellertid bli i skälig grad tillgodosett om Svenska jägareförbundet omorganiserar i enlighet med föreliggande stadgeförlag. Under denna förutsättning bör därför enligt min mening ledningen av jaktvårdsarbetet alltjämt anföras av Svenska jägareförbundet och dess lokalavdelningar.»

Departementschefens uttalande lämnades utan erinran av riksdagen.

Den med anledning av 1951 års riksdags beslut genomförda omorganisationen av Svenska jägareförbundet medförde bl. a., att Kungl. Maj:t utser förbundets ordförande, som tillika är självskriven ordförande i förbundets överstyrelse och förbundsstyrelse (den sistnämnda motsvarar ett arbetsutskott) ävensom en ledamot av förbundets överstyrelse samt en revisor i förbundet.

Vidare må nämnas att på länsplanet varje hushållningssällskap och varje landsting (utom Kopparbergs län) utser vardera en ledamot jämte suppleant i styrelsen i länets till Svenska jägareförbundet anslutna jaktvårdsförening. I Kopparbergs län är emellertid landshövdingen enligt hävd ordförande i länets jaktvårdsförening: Dalarnas jaktvårdsförbund.

Det allmännas representation på länsplanet överensstämmer helt med vad

jordbruksutskottet ansett angeläget. I sitt av riksdagen i denna del godkända utlåtande nr 53/1938 anför jordbruksutskottet, att ansvaret för jaktvårdsarbetet syntes komma att främst åvila Svenska jägareförbundet och dess underavdelningar i länen. Häremot vore enligt utskottets mening intet annat att erinra än att det för jaktvårdsarbetets behöriga bedrivande bleve av betydelse att förbundet vidgade sin bas och sålunda sökte dra till sig — även i form av kollektiv anslutning — de ute i bygderna verksamma jaktvårdssammanslutningarna och icke minst de som bildades med stöd av de föreslagna bestämmelserna om jaktvårdsområden. Utskottet ifrågasatte härjämte, om icke länsjaktvårdsföreningarna skulle kunna i sina beslutande organ bereda plats för en representant för hushållningssällskap och lands-ting i enlighet med de riktlinjer, som uppdragits i 1936 års betänkande. Svenska jägareförbundet har sålunda anpassat sina stadgar och sin verksamhet i enlighet med statsmakternas intentioner.

Förbundet gör därefter vissa erinringar mot och kompletteringar till olika i motionerna lämnade uppgifter.

Beträffande omfattningen av Svenska jägareförbundets resp. Jägarnas riksförbunds verksamhet m. m. anför förbundet följande.

Motionärerna uppger inledningsvis att bland de svenska jägarna finns två större organisationer, nämligen Svenska jägareförbundet med ca 75 000 anslutna jägare eller jaktorganisationer och Jägarnas riksförbund (JRF) med ca 9 000 anslutna jägare. Denna uppgift är icke klarläggande. Jägareförbundet har nämligen följt jordbruksutskottets ovan refererade anvisningar och lagt sin verksamhet på bred bas. År 1938 utgjorde förbundets medlemsantal omkring 25 500. Under jaktåret 1949/50 uppgick antalet medlemmar den 30 juni 1950 till över 125 200. Av dessa var omkring 42 300 personligen anslutna till förbundet. Återstoden utgjordes av personer, som genom samtliga då förefintliga 767 jaktvårdsområden och genom 757 lokala jaktvårdssammanslutningar anslutits till länsjaktvårdsföreningarna. Vid utgången av budgetåret 1964/65 utgjorde antalet personligen anslutna medlemmar i förbundet 69 649, antalet anslutna jaktvårdsområden 1 309 och antalet anslutna lokala jaktvårdssammanslutningar 1 066. Av de 1 311 då befintliga jaktvårdsområdena var sålunda samtliga utom två kollektivt anslutna till jägareförbundet. — Enligt uppgift från vederbörande jaktvårdskonsulent står numera endast ett jaktvårdsområde utanför förbundet. — De genom jaktvårdsområdena och de övriga lokala jaktvårdssammanslutningarna kollektivt anslutna medlemmarna i jägareförbundet utgjorde 121 842 vid utgången av budgetåret 1964/65. Det är ostridigt att vissa medlemmar i jaktvårdsområdena utgörs av juridiska personer och att ett antal delägare i jaktvårdsområdena samtidigt är direktanslutna medlemmar. Jägareförbundet har vid olika tillfällen analyserat detta förhållande och kommit till den slutsatsen, att om man tar hänsyn till dessa juridiska personer och de fysiska personer, som är både direkt och kollektivt anslutna, torde det totala antalet s. k. kollektivanslutna medlemmar i förbundet böra minskas med 25 procent för att man skall kunna ange ett objektivt riktigt antal medlemmar i jägareförbundet. Detta skulle sålunda vid utgången av budgetåret 1964/65 utgöra omkring 160 000 fysiska personer (69 649 direkt anslutna + 91 381 kollektivt anslutna = 161 030). Detta totalantal bör ställas i relation till antalet jägare i landet, vilket numera — sedan endast ett

slags jaktkort gällande för jakt inom hela riket förekommer — är lika med antalet lösta jaktkort, dvs. 270 914 jaktåret 1964/65.

Det får mot bakgrund av dessa fakta knappast anses förvånande att jägareförbundet icke anser sig kunna godta motionärernas uppfattning att jägareförbundet skulle vara den ena av landets två större jägareorganisationer. Det förhåller sig i stället så, att det finns en mycket stor jägarorganisation i Sverige och därutöver ett fåtal små sådana sammanslutningar, bland vilka JRF är den största och Riksförbundet landsbygdens jägare den näst största. Ingen av dessa små organisationer torde emellertid vara effektivt företräd i hela riket.

I fråga om bidragsgivningen till Svenska jägareförbundet och de till detta anslutna 25 länsjaktvårdsföreningarna och bidragens fördelning i övrigt lämnar förbundet följande upplysningar och synpunkter.

Såväl förbundet som en var av länsföreningarna upprättar förslag till utgifts- och inkomststat för kommande budgetår. Sedan föreningarnas förslag granskats av förbundets överstyrelse, inger förbundet till Kungl. Maj:t en gemensam petita åtföljd av dels årsredovisningar för det senast tillämpliga budgetåret från länsföreningarna, dels förbundets och länsföreningarnas statförslag jämte tillhörande motiveringar. Efter remissbehandling i domänstyrelsen (fr. o. m. nästkommande år i statens naturvårdsnämnd) beslutar Kungl. Maj:t om bidragen för det kommande året. Samtidigt fastställer Kungl. Maj:t en specificerad utgiftsstat för förbundet. I regleringsbrevet rörande bidragen till länsföreningarna föreskrivs, att de uppgjorda statförslagen skall iakttas så långt detta är möjligt. Bidragen uppgår långt ifrån alltid till vad föreningarna äskat.

Vid ett studium av fördelningen av de totala årsbidragen till jägareförbundet och länsjaktvårdsföreningarna visar det sig, att den avgjort största delen, eller ca 80 %, disponeras för fältverksamheten, d. v. s. dels de 14 jaktvårdskonsulenter, sjöfågelkonsulenten och de 31 länsjaktvårdarna, dels de 25 länsföreningarnas arbete. Det må erinras om att dessa föreningar på olika sätt stödjer lokala jaktvårdsorganisationer, särskilt jaktvårdssamrådena. — Ca fem % används för Öster-Malma jaktvårdsgård i Södermanland och ca fem % för viltbiologisk forskning i förbundets regi, bl. a. vid Boda försöksstation i Hälsingland. Öster-Malma jaktvårdsgård är visserligen i första hand en anläggning för utbildning av jaktvårdare. Där bedrivs emellertid även viltuppfödning och — i samarbete med Stockholms universitets zoologiska institution — viltforskning.

Återstående tio % används för förbundets administrationskostnader. Det bör emellertid framhållas dels att i synnerhet riks jaktvårdskonsulentens omfattande fältverksamhet helt belastar administrationskostnaderna, dels att förbundets interna verksamhet med avseende å medlemsvård o. dyl. var till bl. a. jaktskytte räknas, bekostas av egna medel. Detta gäller även viss administration — andel i lokal-, löne- och övriga kanslikostnader.

Motionärernas påstående är riktigt, att de bidrag ur jaktvårdsfonden, som Kungl. Maj:t årligen tilldelar Svenska jägareförbundet och de 25 länsjaktvårdsföreningarna brukat uppgå till ett sammanlagt belopp, motsvarande ca 80 % av jaktvårdsfondens årsintäkter. Om man omräknar bidragens fördelning i förhållande till dessa årsintäkter finner man sålunda följande fördelning.

	Procent
Svenska jägareförbundet:	
förbundets administration	8
fältverksamhet, dvs. konsulentdistrikten och länsjaktvårdsföreningarna	64
Öster-Malma jaktvårdsgård	4
viltforskning i förbundets regi	4
	80
Övriga ändamål:	
viltforskningsrådet exkl. det över rådets stat anvisade bidraget för förbundets viltforskning	8
Svenska naturskyddsföreningen	3
Ersättning för skador på motorfordon vid sammanstötning med älg (har nu övertagits av älgskadefonderna och dessas regleringsfond)	3
Utgifter genom länsstyrelserna (1964/65 tre procent på grund av vildkaninbekämpning på Gotland)	2
Diverse	4
	20
	Summa 100

Det är jägareförbundets förhoppning att bidragen till viltforskningen skall höjas med belopp motsvarande den i tabellen nämnda besparingen genom att skadeersättningarna förts över till älgskadefonderna och dessas regleringsfond.

Beträffande vad i motionerna anförts om jaktskyttet och kompetensprovet för älgvapenlicenserna anför förbundet.

Det är i och för sig riktigt att jaktskytte bedrivs inom JRF, som bildades år 1938. Däremot nödgas jägareförbundet bestrida påståendet att JRF är någon föregångare på området. Tvärtom kan det konstateras, att JRF är en efterföljare. Svenska jägareförbundet har alltsedan sin tillkomst år 1830 bedrivit jaktskytte. Det torde icke vara någon överdrift att påstå, att den svenska sportskytteeliten, som nått framgångar vid olympiska spel och världsmästerskap, fått sin grundläggande jaktskytteutbildning i Svenska jägareförbundets organisationer. Jägareförbundet har långt före JRF:s tillkomst ordnat och ordnar alltså årligen läns- och riksmästerskap i jaktskytte.

I fråga om det numera obligatoriska kompetensprovet för älgvapenlicenserna förhåller det sig så, att detta obligatorium infördes på Svenska jägareförbundets av 1949 års jaktutredning förordade initiativ, och kompetensen är i de av Kungl. Maj:t fastställda anvisningarna till vapenförordningen direkt knuten till Svenska jägareförbundets bestämmelser för förbundets älgskytteärke. JRF tillämpar numera dessa bestämmelser för sitt älgskytteärke. Det i förevarande sammanhang centrala är emellertid, att Svenska jägareförbundet aldrig disponerar jaktvårdsmedel eller andra allmänna medel i sin jaktskytteverksamhet, som sålunda helt bekostas av förbundets, länsjaktvårdsföreningarnas och lokalorganisationernas samt skyttarnas egna medel. — Kungl. Maj:t har under årens lopp anvisat betydande belopp för iordningställande av älgskyttebanor och för förvärv av ett mindre antal övningsvapen (högst ett vid någon bana) för ovan nämnda kompetensskjut-

ningar, men jägareförbundet har utfärdat förbud mot att använda allmänna medel för banornas drift eller för övrig jaktskytteverksamhet. Utbildningen av kontrollanterna bekostas av egna medel liksom anläggningen av jaktskyttebanor för det övriga jaktskyttet (rådjurs-, har- och lerduveskytte). Undantagsvis har någon jaktskyttesammanslutning tilldelats bidrag ur fonden för idrottens främjande (d. v. s. av s. k. tipsmedel) för banor, där internationellt jaktskytte kan bedrivas (hjort, rådjur och lerduvor). Beträffande fonden för idrottens främjande beslutar som bekant Kungl. Maj:t i handelsdepartementet.

Det förhållandet att JRF mer eller mindre exakt söker följa Svenska jägareförbundets jaktskytteprogram, motiverar varken benämningen föregångare eller att JRF i motsats till Svenska jägareförbundet bör få disponera jaktvårdsmedel eller andra allmänna medel för denna verksamhet.

Här må dock upplysas, att mycket små belopp av allmänna medel — sammanlagt högst ca 11 000 kr. årligen — fått disponeras för ordnande av s. k. jaktstigar, d. v. s. skytte mot rörliga figurer i kombination med teoretiska prov. Denna användningsform har sedan mycket lång tid tillbaka sanktionerats av Kungl. Maj:t. Jaktskytteverksamheten finansieras emellertid nästan helt genom länsjaktvårdsföreningarnas, de lokala arrangörernas och skyttarnas egna medel. Inom jägareförbundet uttalas numera tveksamhet, huruvida icke även jaktstigsverksamheten bör helt bekostas av egna medel.

Rörande studie- och upplysningsverksamhet på området anför förbundet därefter följande.

I fråga om studie- och upplysningsverksamhet är jägareförbundet anslutet till den godkända studieorganisationen Studieförbundet och samarbetar genom länsjaktvårdsföreningarna bl. a. med ett flertal folkhögskolor, lantmannaskolor, skogs- och skogsbruksskolor, med ett antal skolstyrelser och med förbundet Skog och Ungdom (den nuvarande benämningen på den studieorganisation, som tidigare omhänderhades av JUF). Denna studieverksamhet bekostas emellertid huvudsakligen av ecklesiastika medel (studiecirkelbidrag etc. från skolöverstyrelsen) och skall enligt jägareförbundets förmenande liksom hittills ej bekostas av jaktvårdsmedel i annan mån än vad som påkallas av att jägareförbundet ställer sin fältpersonal (jaktvårdskonsulenterna och länsjaktvårdarna) till skolors och studieorganisationers förfogande såsom föreläsare och studiecirkelledare oberoende av anslutning till jägareförbundet. Även studiecirkelar, som ordnas av JRF, kan sålunda anlita denna fältpersonal. Endast den av jägareförbundet bedrivna utbildningen av jaktvårdspersonal vid Öster-Malma jaktvårdsskola finansieras av jaktvårdsmedel. Dessutom har Kungl. Maj:t åren 1955/57 anvisat bidrag med sammanlagt 15 000 kr. för att möjliggöra för JUF att i samarbete med jägareförbundet utge en handledning i viltvård, vilken kan köpas av varje intresserad oberoende av medlemskap i någon organisation.

Vad gäller resp. organisationers uppgifter som remissorgan anför förbundet, att det endast i enstaka undantagsfall förekommer att Jägarnas riksförbund fungerar som remissorgan åt någon myndighet i jaktvårdsfrågor, medan förbundet och dess länsjaktvårdsföreningar som regel är remissorgan. Förbundet hänvisar till att detta kommit till direkt uttryck i jaktlagstiftningen, bl. a. i 2, 9 och 15 §§ jaktstadgan.

Förbundet går även in på frågan om Jägarnas riksförbunds målsättning.

När det gäller att bedöma förevarande motioner är det ej utan intresse att studera JRF:s målsättning, sådan den kommit till uttryck i JRF:s i 3 § förbundets stadgar intagna program. Det skulle föra för långt att här citera hela detta program och följande två punkter får anses betecknande.

»5. Vi vill förbättra möjligheterna för ansvarskännande jägare att få ägna sig åt jakt och viltvård, och vi utgår ifrån att det inte är något intrång i den privata äganderätten om kronans och skogsbolagens domäner — som tillsammans upptar nära hälften av landets skogsareal — i större utsträckning än nu öppnas för de icke markägande jägarna, småbrukarna och jordbruksarrendatorerna.

6. Vi vill inte fråntaga någon hans jakträtt — tvärtom slår vi vakt om jaktlagens andra paragraf — men vi vill att kronans och bolagens marker i större utsträckning disponeras för effektiv viltvård.»

Motionen nr II: 397 vid innevarande riksdag ger ytterligare belysning åt JRF:s målsättning. Jägareförbundet ber att få hänvisa till denna motion.

Ytterligare anför förbundet, att det har sig bekant, att 1949 års jaktutredning kommer att under innevarande år avge sitt slutbetänkande i vilket bl. a. riksdagens skrivelse 1954: 171 med anledning av motionen II: 467 av herr Andersson i Ryggestad m. fl. rörande bildande av ett jaktråd kommer att besvaras. På grund härav synes enligt förbundet anledning saknas att f. n. ytterligare beröra frågan om jaktvårdens organisation i riket.

Svenska jägareförbundet anför slutligen att, om statsmakterna skulle beträda vägen att tilldela inte blott förbundet utan även förefintliga små jägarorganisationer i landet — såsom Jägarnas riksförbund — årliga bidrag, detta endast medför en olämplig splittring av det allmännas ekonomiska stöd åt jakt- och viltvården. Ett bifall till de remitterade motionerna måste nämligen, fortsätter förbundet, följas av bidrag även till övriga små organisationer, d. v. s. f. n. till Förbundet landsbygdens jägare och till de s. k. jägaregillena. Därest Jägarnas riksförbund skulle erhålla anslag på de av motionärerna anförda skälen uppkommer, tillägger förbundet, dessutom den enligt förbundets uppfattning orimliga situationen, att Jägarnas riksförbund får använda medel ur jaktvårdsfonden till finansiering av sådan verksamhet, som av och inom Svenska jägareförbundet måste bekostas av egna medel och inte får finansieras genom att ta jaktvårdsmedel eller andra allmänna medel i anspråk. Redan av denna anledning bör enligt förbundets mening ett bifall till förevarande motioner vara uteslutet.

Jägarnas riksförbund hälsar motionärernas initiativ i frågan med tillfredsställelse. Förbundet tillstyrker motionerna på följande grunder.

När det gäller anslag ur jaktvårdsfonden, så tillämpar Svenska jägareförbundet konsekvent regeln, att icke tillstyrka bidrag till andra än de egna föreningarna. Med andra ord, så sätts som villkor för bidrag, att man är medlem i Svenska jägareförbundet.

Vi finner en sådan tillämpning icke vara förenlig med vad som måste ha avsetts med jaktvårdsfonden vid dess tillkomst. Avsikten var väl, enligt

vårt förmenande, att skapa en fond, som skulle komma den svenska jakt- och viltvården till godo, och icke att den skulle vara förbehållen en viss kategori jägare. Alla som vill ägna sig åt jakt i vårt land är nödsakade att lösa det statliga jaktkortet, och därmed bidra till jaktvårdsfonden, och detta jaktkort löses också av ca 270 000 jägare. Det är väl alldeles uppenbart, att av dessa 270 000 jägare finns flera än de ca 70 000 till Svenska jägareförbundet anslutna, som ägnar sig åt viltvård i större eller mindre omfattning.

De av Svenska jägareförbundet uppgivna ca 110 000 kollektivt anslutna jägarna kan vi bortse ifrån, enär de till större delen består av sådana markägare, som upplåtit mark till någon av Svenska jägareförbundet ansluten lokalorganisation. Och vi är medvetna om, att av dessa är det endast ca 32 % som ägnar sig åt jakt- eller viltvård.

Kvar står det faktum, att större delen av den svenska jägarkåren står utanför Svenska jägareförbundet, och att dessa analogt med vad som tillämpas icke skulle kunna erhålla bidrag till viltvård i någon omfattning. Vi finner detta icke överensstämmande med den stora upprustning inom naturvården som skett och alltfört sker idag.

Det är av allra största betydelse att så många som möjligt deltar i skyddet och vården av våra viltstammar, och att de för den skull erhåller största möjliga stöd från det allmännas sida, och att jägarna då i första hand bereds möjlighet att erhålla hjälp från den fond de själva varit med om att skapa.

Om viltvården anses vara ett angeläget projekt idag, så är jaktvården det i ännu högre grad, och det är på detta område, som jägarorganisationerna bör ta krafttag. Det är då viktigt att förutom stöd och hjälp genom olika lagstiftningsåtgärder, organisationerna erhålla nödvändig ekonomisk hjälp till denna verksamhet.

Jägarnas riksförbund har alltsedan starten år 1938 tagit mycket verksam del i upplysnings- och uppfostringsarbetet ute bland jägarna, främst då genom att förbundet bedrivit en pionjärverksamhet när det gäller jaktskyttet, för att lära jägarna behärska sitt vapen. Detta är viktigt av humanitära skäl för att minska orsakerna till skadeskjutningar under jaktutövning. Men det är inte mindre viktigt att dessa jaktskyttetävlingar också får en uppfostrande verkan när det gäller frågan att avlossa eller icke avlossa ett skott.

Förbundet har även där gjort och försöker göra stora insatser, men det är som regel så, att dessa moment kräver mera kostnadskrävande arrangemang och ställer större krav på den arrangerande avdelningens funktionärer vad det gäller deras eget kunnande.

Det har därför visat sig nödvändigt att starta studiecirkelar och andra upplysande möten för att utbilda förbundets funktionärer och kontrollanter i härför avsett syfte. Vi driver bl. a. ett stort antal älgskyttebanor och anordnar där skjutningar för kompetens att erhålla licens å älgvapen. Det är mycket viktigt, att vid dessa skjutningar finns tillgång till kunniga kontrollanter. Förbundet har därvid lagt ner stor omsorg på utbildningen av dessa och får väl anse oss ha lyckats i mycket hög grad. Detta är dock åtgärder som kostat förbundet mycket stora pengar, som medlemmarna själva fått offra. Man kan dock icke begära att en medlem skall offra både all sin fritid och dessutom betala för att få lära andra jägare att rätt handskas med vapen och villebråd.

Förbundet har författat och bedriver f. n. studiecirkelar i jaktlagstiftning och vapenförordning. Tillsammans med ABF bedrivs även studiecirkelar i

»Vi vårdar viltet», som har till uppgift att lära jägarna att rätt handskas med den stora tillgång som vårt lands fauna utgör för alla människor.

Inom förbundet har utarbetats stadgar för jaktvårdsområden, jaktvårdsföreningar och jaktklubbar. Vi har även låtit trycka ett speciellt utdrag ur jaktlagstiftningen berörande alla frågor angående jaktvårdsområdeslagstiftningen för att göra denna känd för flertalet av markägarna. Dessa skrifter har av förbundet tillhandahållits kostnadsfritt för alla som beställt den.

Förbundet fungerar även som remissinstans i flera län ävensom till högre myndighet.

All denna förbundets verksamhet har bekostats av förbundets medlemmar, dels genom medlemsavgifter, dels genom anordnande av lotterier, dels, och inte minst, genom egna arbetsinsatser av stor betydelse. Det förtjänar nämnas att ingen av förbundets förtroendemän eller funktionärer åtnjuter arvoden för sina tjänster. Förbundet är med andra ord uppbyggt på helt ideell grund.

Jägarnas riksförbund har även gjort en omfattande utredning av älgfrågan, som utmynnat i ett konkret förslag vilket inlämnats till Kungl. Maj:t. Det vore önskvärt om förbundet kunde få ekonomiska resurser att göra detta förslag mera känt ute bland jägarna.

Jägarnas riksförbunds styrelse har också vid styrelsemöte i Gävle den 19 februari 1966 beslutat att ställa en plats i styrelsen till Kungl. Maj:ts förfogande.

Då Jägarnas riksförbund vid flera tillfällen ansökt om bidrag till sin verksamhet utan framgång, är det oss angeläget att frågan nu förs upp på riksdagsplanet.

Utskottet. I motionerna I: 235 och II: 308 har hemställts, att Jägarnas riksförbund för sin verksamhet tillerkänns ett årligt anslag ur jaktvårdsfonden samt att anslaget för nästa budgetår bestäms till 150 000 kr. I avslutning härtil har i motionerna framförts förslag om viss representation i förbundets styrelse för insyn i förbundets verksamhet. Motionärerna hänvisar till att Svenska jägareförbundet åtnjuter betydande årliga anslag ur fonden och till att Jägarnas riksförbund — vartill enligt motionärerna är anslutna ca 9 000 jägare — gör en mycket stor insats för utbildning och förkovran av jägarkåren och även i viss utsträckning fungerar som remissorgan åt olika myndigheter i jaktfrågor.

Utskottet vill för sin del till en början erinra om att jaktvårdsfonden, som inrättades genom beslut av 1938 års riksdag (prop. 46, JoU 53, rskr 232) och som bildas av influtna jaktvårdsavgifter, enligt stadgande i 26 § tredje mom. lagen den 3 juni 1938 om rätt till jakt skall efter Kungl. Maj:ts bestämmande användas till främjande av jaktvården inom riket. Såsom framgår av redovisning i riksdagsberättelserna för gjorda anvisningar ur fonden anslås huvudparten av fondmedlen årligen till verksamheten vid Svenska jägareförbundet och de till förbundet anslutna länsjaktvårdsföreningarna. I övrigt används fonden bl. a. för att stödja viltforskningsrådets och Svenska naturskyddsföreningens verksamhet. Driftbidrag till annan jaktorganisation än Svenska jägareförbundet och dess lokalavdelningar har hittills ej

utgått. Däremot har, i enlighet med uttalande i proposition nr 189 till 1951 års riksdag, vilket uttalande ej föranledde någon erinran från riksdagens sida (L³U 14, rskr 327), i visst fall beviljats anslag från fonden även åt annan organisation.

Vidare vill utskottet erinra om att ledningen av jaktvårdsarbetet i landet utövas av Svenska jägareförbundet och dess lokalavdelningar. Beslut härom fattades ursprungligen av 1938 års riksdag efter förslag av Kungl. Maj:t i tidigare nämnd proposition. Förslaget grundades på betänkande (SOU 1936:38) av utredningsmannen i dåvarande jaktutredning, vilken även övervägt att anförtro denna ledning åt en statlig myndighet, som i så fall måste tillskapas, men på anförda skäl förkastat detta alternativ. På förslag av Kungl. Maj:t i förutnämnda proposition till 1951 års riksdag beslöt riksdagen att ifrågakvarande uppgift alltjämt skulle anförtros åt berörda organisation. I anslutning därtill genomfördes viss omorganisation av Svenska jägareförbundet, innebärande bl. a. att Kungl. Maj:t utser förbundets ordförande, som tillika är självskriven ordförande i förbundets överstyrelse och förbundsstyrelse ävensom en ledamot av förbundets överstyrelse samt en revisor i förbundet.

I anledning av det nu väckta motionsyrkandet vill utskottet slutligen erinra om att tredje lagutskottet i utlåtande nr 14 till 1951 års riksdag anförde att det inte vore tillfredsställande att två riksorganisationer som Svenska jägareförbundet och Jägarnas riksförbund, båda med jaktvårdens främjande på sitt program, under konkurrerande former verkade vid sidan av varandra. Att på sätt som förordats i förevarande motioner tilldela annan jaktorganisation än Svenska jägareförbundet bidrag ur fonden till dess löpande verksamhet skulle enligt jordbruksutskottets mening medföra administrativ oklarhet på ifrågakvarande område. En sådan medelsdisposition synes utskottet orationell även med hänsyn till att administrationskostnaderna för jaktvårdsarbetet såsom påpekats av bl. a. domänstyrelsen därvid torde komma att öka. På grund av bl. a. nu anförda skäl avstyrker utskottet motionerna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må lämna motionerna I: 235 och II: 308 utan bifall.

Stockholm den 14 april 1966

På jordbruksutskottets vägnar:

ERIC MOSSBERGER

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Mossberger, Lage Svedberg*, Nils Hansson*, Hermansson*, Gunnar Pettersson, Manne Olsson, Sveningsson, fru Lundblad, fru Hultell och herr Lokander*;

från andra kammaren: herrar Lindström, Anthy, Nilsson i Lönsboda, Lundmark, Trana, Persson i Heden, Hedin, Johansson i Simrishamn*, fru Lindberg och herr Sundkvist.

* Ej närvarande vid justeringen.